

การจัดสวัสดิการผู้สูงอายุในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
ในเขตอำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์

Elderly Welfare Provision in Local Administrative Organizations
in Khu Mueang District, Buriram Province

[Received: September 17, 2023; Revised: November 14, 2023;

Accepted: November 15, 2023]

ภิญโญ สร้างไธสง

สาขาการเมืองการปกครอง,
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, ประเทศไทย

Pinyo Srangthaisong

College of Politics and Government,
Mahasarakham University, Thailand

วินัย ผลเจริญ

วิทยาลัยการเมืองการปกครอง,
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, ประเทศไทย

Vinai Poncharoen

College of Politics and Government,
Mahasarakham University, Thailand

CORRESPONDING AUTHOR

Vinai Poncharoen, College of Politics and Government, Mahasarakham University, 44150,
Thailand. E-mail: winai@msu.ac.th

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาระดับของการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุ 2) ศึกษาระดับคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุจากการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุ 3) ศึกษาข้อเสนอแนะการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ การวิจัยนี้เป็นแบบผสมผสาน (Mixed methods) คือการวิจัยเชิงปริมาณ (Qualitative Research) และการวิจัยเชิงคุณภาพ (Quantitative Research) กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยสุ่มด้วยวิธีเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling Random) จำนวน 320 คน คือ ผู้สูงอายุในเทศบาลตำบลคูเมือง และเทศบาลตำบลหินเหล็กไฟ และผู้ให้สัมภาษณ์ จำนวน 16 คน ได้แก่ นายกเทศมนตรี และรองนายกเทศมนตรี และนักบริหารงานทั่วไป จำนวน 5 คน โดยใช้เครื่องมือ คือ แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ ผลการวิจัยพบว่า ระดับของการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ภาพรวมในระดับปานกลาง ระดับคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุจากการจัดสวัสดิการมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.00 และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ คือ การเพิ่มสวัสดิการด้านเบี้ยยังชีพ และการตรวจสุขภาพประจำปี

คำสำคัญ: สวัสดิการ; ผู้สูงอายุ; เทศบาล

Abstract

The purposes of this research were 1) to study the level of elderly welfare provision; 2) to assess the quality of life among the elderly receiving welfare services; and 3) to investigate recommendations for improving elderly welfare services in local government organizations in Khu Mueang, Buri Ram province. The research methods used were a mixed-methods approach, incorporating both quantitative and qualitative research methods. The sample, selected by using purposive sampling, consists of 320 elders whose residents are in the subdistrict municipalities of Khu Mueang and Hin Lek Fai, along with 16 key informants interviewed, including the mayors, deputy mayors, and 5 general administrative officers. Data collection involves questionnaires and interviews. The research found that the overall level of elderly welfare provision in local government organizations in the Khu Mueang district, Buri Ram province, is at a moderate level. The correlation between the quality of elderly life and the provision of welfare services is statistically significant at a level of 0.00. Recommendations for enhancing elderly welfare services in local government organizations in the Khu Mueang district include increasing the elderly allowance and implementing annual health check-ups.

Keywords: Welfare; Elderly; Municipalities

บทนำ

ในปี 2564 ประเทศไทยเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุโดยมีผู้สูงอายุเกิน 20% ของประชากรคิดเป็นจำนวน 13 ล้านคน และจะเพิ่มเป็น 28 % ในปี 2574 เมื่อมีการเทียบเคียงจากการกำหนดของสหประชาชาตินับว่าประเทศไทยเข้าสู่สังคมสูงวัยในขั้นต้นแล้วเพราะจำนวนผู้สูงอายุเพิ่มขึ้น เด็กและคนวัยแรงงานจะลดลง สัดส่วนกำลังแรงงานในประชากรทั้งหมดจะลดลงทำให้คนในวัยแรงงานต้องรับภาระการดูแลผู้สูงอายุเพิ่มมากขึ้น การเปลี่ยนแปลงเหล่านี้จะส่งผลกระทบต่อประเทศในด้านเศรษฐกิจและสังคม ในด้านเศรษฐกิจทำให้ตลาดสินค้าและบริการไม่เติบโตขึ้น เกิดการขาดแคลนแรงงาน ผลผลิตภาพของแรงงานลดลง และการที่ประชากรมีอายุยืนยาวจะส่งผลให้เกิดภาวะพึ่งพิงประชากรวัยแรงงานมากขึ้น และยิ่งพบว่า ผู้สูงอายุที่มีระดับการศึกษาที่สูงขึ้นมักประกอบอาชีพการทำงานในภาคเกษตรกรรมโดยประสบกับปัญหาความยากจนมีปัญหาด้านสุขภาพ และยังมีหลักประกันรายได้ไม่เพียงพอต่อการดำรงชีวิตในช่วงสูงอายุอีกด้วย การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากรดังกล่าว ส่งผลกระทบต่อสังคม เศรษฐกิจและระบบบริการต่าง ๆ เพราะจำนวนประชากรผู้สูงอายุที่เพิ่มขึ้น มักมีปัญหาเกี่ยวกับสุขภาพอนามัยและสภาพร่างกายที่มีความเสื่อมเพิ่มขึ้น ทำให้ส่วนต่าง ๆ ของร่างกายทั่วไปอ่อนแอและเกิดโรคภัย และต้องการการดูแลเอาใจใส่อย่างมาก แต่เมื่อสภาพความเป็นจริงในปัจจุบันนั้น ครอบครัวจะมีลูกที่ออกไปทำงานในเมืองเป็นส่วนใหญ่และผู้สูงอายุจะถูกทอดทิ้งไว้กับที่อยู่อาศัยเพียงลำพัง ดังนั้นผู้สูงอายุที่ต้องอยู่เพียงลำพังและต้องการคนดูแลจะมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น จึงต้องทำการจัดระบบบริการเพื่อรองรับความต้องการไปด้วย

ภาครัฐได้ให้ความสนใจในเรื่องของผู้สูงอายุนับตั้งแต่ปี พ.ศ. 2525 เป็นต้นมา โดยเริ่มนำนโยบายผู้สูงอายุมาใช้ในการพัฒนาประเทศและได้มีการพัฒนาการรูปแบบการดำเนินงานด้านผู้สูงอายุเรื่อยมา ดังจะเห็นได้จากการจัดตั้งคณะกรรมการผู้สูงอายุแห่งชาติ มีการจัดทำแผนผู้สูงอายุแห่งชาติฉบับที่ 1 ต่อเนื่องด้วยแผนผู้สูงอายุแห่งชาติฉบับที่ 2 สำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 มาตรา 250 กำหนดให้รัฐจะต้องให้ความสำคัญแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามหลักแห่งการปกครองตนเองตามเจตนารมณ์ของประชาชนในท้องถิ่นและส่งเสริมให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นหน่วยงานหลักในการจัดทำบริการสาธารณะและมีส่วนร่วมใน การตัดสินใจแก้ไขปัญหาในพื้นที่ เท่ากับเป็นการยืนยันในหลักการกระจายอำนาจที่ คำนึงถึงสภาพปัญหาและความ ต้องการของประชาชนที่แตกต่างกันในแต่ละพื้นที่ (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น, 2561)

สิ่งที่น่ากังวลต่อมาสำหรับการเข้าสู่สังคมสูงอายุของประเทศไทย นั่นคือ การบริหารจัดการสถานการณ์ดังกล่าวเพื่อให้สังคมผู้สูงอายุกลายเป็นสังคมที่มีคุณภาพ และมีความพร้อมในการรับมือกับการเปลี่ยนแปลง ดังนั้นสวัสดิการของรัฐ (State Welfare) สำหรับผู้สูงอายุจึงกลายเป็นสิ่งจำเป็นเพิ่มมากขึ้น เพื่อให้มั่นใจได้ว่าผู้สูงอายุจะได้รับการที่ตอบสนองต่อความจำเป็นขั้นพื้นฐานของผู้สูงอายุให้มีคุณภาพชีวิตที่ดี และพึ่งตนเองได้ ปัจจุบันประเทศไทยมีการจัดสวัสดิการของรัฐสำหรับผู้สูงอายุใน 4 รูปแบบ ได้แก่ การประกันสังคม การช่วยเหลือสาธารณะ การบริการสังคม และการช่วยเหลือเกื้อกูลของภาคประชาชน แต่อย่างไรก็ดี การดำเนินการในเรื่องดังกล่าวก็ยังคงประสบกับปัญหาและอุปสรรคมาอย่างต่อเนื่อง เช่น การขาดการบูรณาการระหว่างหน่วยงาน และขาดความต่อเนื่อง การดำเนินงานด้านสวัสดิการผู้สูงอายุแยกส่วนระหว่างงานด้านสุขภาพกับงานด้านสังคม การขาดการนำ

นโยบายสู่การปฏิบัติอย่างแท้จริง ความไม่พร้อมของงบประมาณ และการขาดแคลนบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถในด้านผู้สูงอายุโดยตรง รวมถึงสวัสดิการของรัฐสำหรับผู้สูงอายุที่ยังไม่เพียงพอกับความต้องการของผู้สูงอายุ (สุดารัตน์ สุดสมบูรณ์, 2557) หน่วยงานของรัฐที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการดูแลคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุเช่น กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงแรงงาน กระทรวงมหาดไทย อย่างไรก็ตามรัฐบาลได้ขับเคลื่อนโครงการตามแผนปฏิบัติการผู้สูงอายุแห่งชาติครอบคลุมทั้งกลุ่มก่อนวัยสูงอายุและกลุ่มผู้สูงอายุ ด้วยการจัดทำโครงการตามแผนปฏิบัติการผู้สูงอายุแห่งชาติครอบคลุมทั้งกลุ่มก่อนวัยผู้สูงอายุ และกลุ่มผู้สูงอายุ ด้วยการจัดทำโครงการ อาทิ โครงการอาสาสมัครดูแลผู้สูงอายุ โครงการส่งเสริมการออมพร้อมสู้สูงวัย โครงการสร้างทัศนคติที่ดีต่อผู้สูงอายุ โครงการส่งเสริมความรู้และเข้าถึงดิจิทัลในกลุ่มผู้สูงอายุ โครงการโรงเรียนผู้สูงอายุ โครงการบริหารจัดการแรงงานนอกระบบ แรงงานสูงอายุ และแรงงานผู้พิการ (ดุสิตา พุทธิไสย, 2563) อย่างไรก็ตามในการดำเนินโครงการดังกล่าวให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ องค์กรที่มีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมและขับเคลื่อนการทำงาน คือ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

สำหรับภารกิจหรือบริการที่สำคัญอย่างยิ่งประการหนึ่งขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ต้องดำเนินการให้กับประชาชนในพื้นที่ก็คือการสังคมสงเคราะห์และการพัฒนาคุณภาพชีวิตเด็กสตรีคนชราและผู้ด้อยโอกาส โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อพระราชบัญญัติผู้สูงอายุ พ.ศ. 2546 ได้ประกาศใช้ซึ่งได้ระบุสิทธิของผู้สูงอายุที่ต้องได้รับความคุ้มครอง ทั้งนี้เป็นภารกิจที่รัฐโอนมาให้้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดูแลแต่รัฐยังคงทำหน้าที่ในการจัดสรรงบประมาณเพื่อการดำเนินการในขณะที่ภารกิจอื่น ๆ ที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติผู้สูงอายุเป็นหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในอันที่จะสร้างสรรค์ดำเนินการตามกำลังความสามารถและศักยภาพที่ตนเองมีอยู่ ในการดำเนินงานด้านสวัสดิการสังคมสำหรับผู้สูงอายุที่ผ่านมาจนถึงปัจจุบันขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ ซึ่งได้แก่ เทศบาลตำบลคูเมือง และเทศบาลตำบลหินเหล็กไฟ มักมีปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงาน คือ การช่วยเหลือสงเคราะห์เบี้ยยังชีพไม่เพียงพอกับค่าใช้จ่ายในชีวิตประจำวัน ไม่สอดคล้องกับสถานะเศรษฐกิจในปัจจุบันโดยในบริบทของเทศบาลทั้งสองเทศบาลนั้นมีลักษณะบริบทที่คล้ายคลึงกันในเรื่องของประชากรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพการเกษตร ทำการเกษตรต่าง ๆ อาทิ เช่น ข้าว มันสำปะหลัง อ้อย ยางพาราและข้าวโพด เป็นต้น ซึ่งส่งผลไปยังผู้สูงอายุบางกลุ่มอาจไม่มีความต้องการในด้านที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ จัดให้จึงไม่ตอบสนองต่อสิ่งที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดให้ บางเรื่องอาจไม่ตรงกับความต้องการของผู้สูงอายุ ปัจจุบันผู้สูงอายุมีแนวโน้มเพิ่มมากขึ้นทุกปี ผู้สูงอายุในชนบทส่วนใหญ่ถูกทอดทิ้งขาดการดูแลเอาใจใส่จากคนในครอบครัว สิ่งเหล่านี้ก่อให้เกิดปัญหาการขาดความอบอุ่นในครอบครัว การทอดทิ้งผู้สูงอายุให้อยู่ตามลำพังและไม่มีโอกาสที่จะร่วมกลุ่มทำกิจกรรมร่วมกันในยามว่าง ในขณะที่บางหน่วยงานประสบกับปัญหาด้านบุคลากร และงบประมาณ ทำให้ไม่สามารถให้บริการได้อย่างทั่วถึง อีกทั้งผู้สูงอายุในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ มักจะมีปัญหาด้านสุขภาพเสื่อมโทรมมีโรคภัยต่าง ๆ เบียดเบียนทั้งโรคทางร่างกายและสภาพจิตใจ (องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอคูเมือง, 2564)

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์
2. เพื่อศึกษาระดับคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุจากการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์
3. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์

ขอบเขตการวิจัย

ขอบเขตของด้านช่วงเวลาในการศึกษาระดับการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ อยู่ในช่วงปี 2563- 2565 ด้านพื้นที่ของการศึกษาในครั้งนี้จำกัดขอบเขตเฉพาะเทศบาลในเขตอำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ ซึ่งได้แก่เทศบาลตำบลคูเมือง และเทศบาลหินเหล็กไฟ และด้านเนื้อหาของการศึกษา คือ การจัดสวัสดิการผู้สูงอายุในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ ซึ่งได้แก่ การดำเนินโครงการต่างๆ ที่เกี่ยวกับผู้สูงอายุ รวมถึงนโยบายต่างๆ ที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุ

วิธีการดำเนินการวิจัย

ประชากร ได้แก่ ประชากรที่มีอายุตั้งแต่ 60 ปีขึ้นไปที่อาศัยอยู่ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบเทศบาลในเขต อำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ คือเทศบาลตำบลคูเมือง และเทศบาลตำบลหินเหล็กไฟ จำนวน 2 เทศบาลรวมผู้สูงอายุ 1,570 คน และผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบเทศบาลในเขต อำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ ทั้ง 2 แห่ง จำนวน 16 คน (ที่มา : สำนักทะเบียนท้องถิ่น เทศบาลตำบลคูเมือง และเทศบาลตำบลหินเหล็กไฟ อำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์)

กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างเชิงปริมาณ ได้แก่ ประชากรที่มีอายุตั้งแต่ 60 ปีขึ้นไปที่อาศัยอยู่ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบเทศบาลในเขต อำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ คือเทศบาลตำบลคูเมือง และเทศบาลตำบลหินเหล็กไฟ ได้จากการสุ่มจากประชากร ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างประมาณ 318 คน (เพื่อง่ายต่อการเก็บรวบรวมข้อมูลผู้วิจัยจึงเลือกกลุ่มตัวอย่าง 320 คน)

กลุ่มตัวอย่างเชิงคุณภาพ

ผู้ให้สัมภาษณ์ที่เกี่ยวข้องกับการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ ทั้ง 2 แห่ง จำนวน 16 คน ซึ่งกลุ่มตัวอย่างนี้ใช้การสุ่มด้วยวิธีเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling Random) โดยเลือกผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของอำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ ได้แก่ คณะผู้บริหารเทศบาลละ 3 คน คือ นายกเทศมนตรี และรองนายกเทศมนตรี และนักบริหารงานทั่วไป จำนวน 5 คน รวมสองเทศบาล จำนวน 16 คน

เครื่องมือการวิจัย

1. แบบสอบถาม (Questionnaire) แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้ ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลทั่วไป เป็นแบบสอบถามประเภทตรวจสอบรายการ (Check list) ตอนที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในรูปแบบเทศบาลเขตอำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่าแบบ (Likert rating scales) มีคำตอบให้เลือก 5 ระดับ ตอนที่ 3 แบบสอบถามแบบปลายเปิด (Open-Ended question) และข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์

2. แบบสัมภาษณ์ของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ แบ่งออกเป็น 2 ส่วน ดังนี้ ส่วนที่ 1 ข้อมูลผู้ให้สัมภาษณ์ ส่วนที่ 2 ข้อมูลการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. แบบสอบถาม มีรายละเอียดดังนี้ 1) ขอนหนังสือรับรองจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ถึงนายกเทศมนตรีในอำเภอคูเมือง ทั้ง 2 แห่ง ได้แก่ เทศบาลตำบลคูเมือง และเทศบาลตำบลหินเหล็กไฟ พร้อมทั้งประสานงานกับหน่วยงานเทศบาลเพื่อดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามกลุ่มตัวอย่าง 2) ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยใช้แบบสอบถาม จำนวน 320 ราย โดยผู้วิจัยเป็นผู้ออกไปเก็บข้อมูล และรวบรวมแบบสอบถามกลับด้วยตนเอง 3) ในระหว่างเก็บข้อมูล ผู้วิจัยทำการตรวจสอบข้อมูลที่เก็บได้ทุกฉบับว่ามีความสมบูรณ์ของข้อมูลหรือไม่ หากพบข้อผิดพลาดหรือตอบแบบสอบถามไม่ครบถ้วน ผู้วิจัยจะดำเนินการสอบถามใหม่ทันทีเพื่อให้ได้ข้อมูลที่มีความถูกต้องสมบูรณ์

2. แบบสัมภาษณ์ มีรายละเอียดดังนี้ 1) ขอนหนังสือรับรองจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ถึงนายกเทศมนตรีในอำเภอคูเมือง ทั้ง 2 แห่ง ได้แก่ เทศบาลตำบลคูเมือง และเทศบาลตำบลหินเหล็กไฟ พร้อมทั้งประสานงานกับหน่วยงานเทศบาลเพื่อดำเนินการสัมภาษณ์กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสัมภาษณ์ 2) การเก็บข้อมูลแบบสัมภาษณ์ กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสัมภาษณ์ คือ คณะผู้บริหารและนักบริหารงานทั่วไปของเทศบาลตำบลทั้ง 2 แห่งและนัดพบเข้าสัมภาษณ์ด้วยตนเอง

การวิเคราะห์ข้อมูล

1) สถิติเชิงพรรณนา ใช้เพื่อให้ทราบลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้การแจกแจงความถี่ (frequency) ร้อยละ (percent) ค่าเฉลี่ย (mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation)

2) สถิติเชิงอนุมาน ใช้ในการวิเคราะห์เพื่อทดสอบสมมติฐานความสัมพันธ์ของตัวแปรโดยใช้สถิติทดสอบค่า F-test โดยวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-Way ANOVA)

ผลการวิจัย

1. การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคลทั่วไปของผู้สูงอายุในองค์กรปกครองท้องถิ่นในเขต อำเภอกุเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา รายได้เฉลี่ยต่อเดือน แหล่งที่มาหลักของรายได้ อาชีพหลักที่เคยทำในอดีต เบี้ยยังชีพที่ได้รับ และโรคประจำตัว พบว่า ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 180 คน (ร้อยละ 56.25) มีอายุอยู่ที่ 60-69 ปี (ร้อยละ 55.00) สถานภาพสมรส (ร้อยละ 47.50) ระดับการศึกษาประถมศึกษา (ร้อยละ 90.00) รายได้เฉลี่ยต่อเดือน ต่ำกว่า 5,000 บาท (ร้อยละ 86.50) แหล่งมาของรายได้ คือ เบี้ยผู้สูงอายุ (ร้อยละ 83.75) มีอาชีพเกษตรกร (ร้อยละ 70.00) เบี้ยยังชีพที่ได้รับ 600 บาท (ร้อยละ 55.00) และมีโรคประจำตัวสูงสุด (ร้อยละ 75.00)

ผลการศึกษาระดับของการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุในองค์กรปกครองท้องถิ่นในเขตอำเภอกุเมือง จังหวัดบุรีรัมย์

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับของการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุในองค์กรปกครองท้องถิ่นในเขตอำเภอกุเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ ภาพรวมทั้ง 5 ด้าน

ลำดับที่	รูปแบบการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุในองค์กรปกครองท้องถิ่น	$\bar{x}$	S.D.	แปลผล
1	สวัสดิการด้านสุขภาพอนามัย	2.98	1.29	ปานกลาง
2	สวัสดิการด้านการศึกษา	3.54	0.94	มาก
3	สวัสดิการด้านนันทนาการ	3.64	0.92	มาก
4	สวัสดิการด้านที่อยู่อาศัย	3.08	1.13	ปานกลาง
5	สวัสดิการด้านความปลอดภัยในชีวิต และทรัพย์สิน	2.99	0.94	ปานกลาง
รวม		3.34	0.95	ปานกลาง

จากตารางที่ 1 พบว่า ระดับของการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุในองค์กรปกครองท้องถิ่นในเขตอำเภอกุเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 3.34 (S.D. = 0.95) โดยอันดับสูงสุด คือ สวัสดิการด้านนันทนาการ อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.64 (S.D. = 0.92) รองลงมา คือ สวัสดิการด้านการศึกษา อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.54 (S.D. = 0.94) อยู่ในระดับมาก และอันดับสุดท้ายน้อยที่สุด คือ สวัสดิการด้านสุขภาพอนามัย อยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 2.98 (S.D. = 1.29) ตามลำดับ

ตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์ความถดถอยเชิงพหุคูณคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุจากการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุในองค์กรปกครองท้องถิ่นในเขตอำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์

ตัวแปร	Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients	t	Sig.
	B	Std. Error	Beta		
เพศ	-.110	.100	-.060	-1.102	.271
อายุ	.064	.067	.059	.959	.339
สถานะ	-.143	.053	-.168	-2.697	.007
ระดับการศึกษา	-.200	.085	-.137	-2.359	.019
รายได้เฉลี่ยต่อเดือน	-.205	.110	-.105	-1.864	.063
แหล่งที่มาของรายได้	-.418	.068	-.349	-6.193	.000
อาชีพที่เคยทำในอดีต	.215	.054	.230	3.996	.000
เบี้ยยังชีพที่ได้รับ	-	-	-	-	-
โรคประจำตัว	-.092	.112	-.046	-.825	.410

N = 320 ,Sig = 0.00, R = .431 ,R Square = .186 Adjust R = .164 , F = 8.742 , SE = .83996

จากตารางที่ 2 พบว่า ตัวแปรต้นสามารถพยากรณ์คุณภาพชีวิตผู้สูงอายุจากการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุในองค์กรปกครองท้องถิ่นในเขตอำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.00 ($F = 8.742$, $Sig = .000$) ผลการทดสอบมี 2 ตัวแปร ได้แก่ แหล่งที่มาของรายได้ ($sig = .000$) และอาชีพที่เคยทำในอดีต ($sig = .000$) โดยตัวแปรต้นที่มีอำนาจทำนายดีที่สุดคือ อาชีพที่เคยทำในอดีต โดยมีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยของการพยากรณ์เท่ากับ .230 และอายุโดยมีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยของการพยากรณ์เท่ากับ .059 ทำให้ตัวแปรต้นทั้ง 2 ตัวนี้สามารถอธิบายความแปรปรวนหรืออำนาจการพยากรณ์ ได้ร้อยละ 16.4

ผลการศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุในองค์กรปกครองในเขตอำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์

จากข้อมูลการสัมภาษณ์ผู้สูงอายุในองค์กรปกครองในเขตอำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ ผู้วิจัยสามารถสรุปข้อเสนอแนะการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุได้ดังต่อไปนี้

1. องค์กรปกครองท้องถิ่นในเขตอำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ ควรมีการจัดหาอาชีพให้กับผู้สูงอายุ อาทิเช่น งานด้านฝีมือ การทำขนมไทย การทำน้ำพริก และอื่น ๆ ตามความถนัดของผู้สูงอายุ
2. องค์กรปกครองท้องถิ่นในเขตอำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ ควรจัดสวัสดิการด้านเบี้ยยังชีพให้สอดคล้องกับค่าครองชีพในปัจจุบัน

3. องค์การปกครองท้องถิ่นในเขตอำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ ควรมีการดูแลเอาใจใส่ผู้สูงอายุอย่างใกล้ชิด
4. องค์การปกครองท้องถิ่นในเขตอำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ ควรมีการให้บริการการตรวจสุขภาพ การบริการด้านสุขภาพแก่ผู้สูงอายุอย่างต่อเนื่อง
5. องค์การปกครองท้องถิ่นในเขตอำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ ควรมีการจัดทัศนศึกษาทางธรรมให้แก่ผู้สูงอายุอย่างสม่ำเสมอ
6. องค์การปกครองท้องถิ่นในเขตอำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ ควรมีการจัดกิจกรรมให้แก่ผู้สูงอายุในช่วงเทศกาล เช่น รดน้ำดำหัวผู้ใหญ่ ในเทศกาลสงกรานต์
7. องค์การปกครองท้องถิ่นในเขตอำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ ควรมีการส่งเสริมการจัดตั้งกลุ่มผู้สูงอายุเพื่อทำกิจกรรมที่มีประโยชน์ในด้านต่าง ๆ

ผลการศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุในองค์การปกครองท้องถิ่นในเขตอำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ สามารถสรุปได้ว่า ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุในองค์การปกครองท้องถิ่นในเขตอำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ นั้นที่ผู้สูงอายุเสนอแนะมากที่สุดเป็นเรื่องของสวัสดิการด้านเบี้ยยังชีพให้สอดคล้องกับค่าครองชีพในปัจจุบันและการบริการการตรวจสุขภาพ การบริการด้านสุขภาพแก่ผู้สูงอายุอย่างต่อเนื่อง รวมถึงการจัดหาอาชีพให้กับผู้สูงอายุ

สรุปและอภิปรายผล

สรุปผลการวิจัย

จากการวิจัยเรื่อง การจัดสวัสดิการผู้สูงอายุในองค์การปกครองท้องถิ่นในเขตอำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ ผู้วิจัยได้สรุปผลวิจัยได้ดังนี้

- 1) ผลการศึกษาระดับของการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุในองค์การปกครองท้องถิ่นในเขตอำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ พบว่า ระดับของการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุในองค์การปกครองท้องถิ่นในเขตอำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ ภาพรวม ค่าเฉลี่ย 3.34 ซึ่งหมายความว่าระดับของการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุในองค์การปกครองท้องถิ่นรูปแบบเทศบาลในเขตอำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ ระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง
- 2) ผลการศึกษาระดับคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุจากการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุในองค์การปกครองท้องถิ่น ในเขตอำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ พบว่า ตัวแปรต้นสามารถพยากรณ์คุณภาพชีวิตผู้สูงอายุจากการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุในองค์การปกครองท้องถิ่น รูปแบบเทศบาลในเขตอำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.00 ($F = 8.742$, $Sig = .000$)
- 3) ผลการศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุในองค์การปกครองท้องถิ่นในเขตอำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีข้อเสนอเกี่ยวกับแนวทางการจัดสวัสดิการสังคมให้กับผู้สูงอายุ ได้แก่ หน่วยงานปกครองส่วนท้องถิ่นทุกระดับควรทำการสำรวจความต้องการของผู้รับบริการในพื้นที่อย่างทั่วถึง

จัดบริการต่างๆ ให้สอดคล้องกับสภาพความเป็นจริง เช่น การจัดกิจกรรมลงพื้นที่ตรวจสอบสภาพอย่างต่อเนือง จัดบริการให้ความรู้เรื่องการออกกำลังกายสำหรับผู้สูงอายุในท้องถิ่นต่าง ๆ

อภิปรายผล

การวิจัยเรื่อง การจัดสวัสดิการผู้สูงอายุในองค์กรปกครองท้องถิ่นในเขตอำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ ผลการวิจัยสามารถอภิปรายผล ได้ดังนี้

1) ระดับของการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุในองค์กรปกครองท้องถิ่นในเขตอำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ ค่าเฉลี่ย 3.34 ซึ่งหมายความว่าระดับของการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุในองค์กรปกครองท้องถิ่นในเขตอำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ ระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งสะท้อนให้เห็นการจัดสวัสดิการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นมีการดำเนินการได้อย่างดีแต่อาจมีบางด้านที่ยังขาดการดูแลเอาใจใส่ผู้สูงอายุ ทั้งนี้ผู้วิจัยได้สรุปการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุที่อยู่ในระดับมากดังต่อไปนี้

1.1) สวัสดิการด้านการศึกษา อยู่ในระดับความคิดเห็นมาก มีค่าเฉลี่ย 3.54 เป็นเพราะว่าสวัสดิการด้านการศึกษา นั้น แต่ละเทศบาลมีการจัดตั้งโรงเรียนผู้สูงอายุ และชมรมผู้สูงอายุ ทำให้ผู้สูงอายุไม่โดดเดี่ยวมีการรับข่าวสาร ได้เพิ่มพูนความรู้ ความสามารถแม้อายุจะสูงแล้ว ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ สุดารัตน์ สุดสมบูรณ์ (2557) ที่กล่าวว่า ความเป็นมาและรูปแบบการจัดสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุในประเทศไทย ความหมายของ “สวัสดิการสังคม” จากหลากหลายมุมมองพอสรุปได้ว่า เป็นระบบการบริการทางสังคม ซึ่งเกี่ยวกับการป้องกันการแก้ไขปัญหา การพัฒนาและการส่งเสริมความมั่นคงทางสังคม เพื่อตอบสนองความจำเป็นขั้นพื้นฐานของประชาชน ให้มีคุณภาพชีวิตที่ดี และพึ่งตนเองได้ทั่วถึง เป็นธรรม และให้เป็นไปตามมาตรฐาน ทั้งทางด้านการศึกษา สุขภาพอนามัย ที่อยู่อาศัย การทำงานและการมีรายได้ นันทนาการ กระบวนการยุติธรรม และบริการทางสังคมทั่วไป โดยคำนึงถึงศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิที่ประชาชนจะต้องได้รับ และมีส่วนร่วมในการจัดสวัสดิการสังคมทุกระดับ

1.2) สวัสดิการด้านนันทนาการ อยู่ในระดับความคิดเห็นมาก มีค่าเฉลี่ย 3.64 เป็นเพราะว่า การจัดกิจกรรมนันทนาการทำให้ผู้สูงอายุได้ผ่อนคลาย และได้มีพบบปะกับกลุ่มคนในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์ต่างๆ ซึ่งเทศบาลได้จัดกิจกรรมนันทนาการให้กับผู้สูงอายุในงานเทศกาล เช่น งานวันผู้สูงอายุ งานวันปีใหม่ การจัดทัศนศึกษานอกสถานที่ และจัดให้มีลานออกกำลังกาย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พัทธราภรณ์ พัฒนะ (2561) ทำการศึกษาเรื่อง คุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุที่เข้าโรงเรียนผู้สูงอายุ จังหวัดสระบุรี ผลการวิจัยพบว่า พฤติกรรมสุขภาพของผู้สูงอายุพบค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนรวมพฤติกรรมสุขภาพก่อนเข้า ร่วมโครงการ 69.69 (11.87) และหลังเข้าร่วมโครงการ 73.12(9.81)ผู้สูงอายุมีพฤติกรรมการออกกำลังกายและการเข้าร่วมกิจกรรมส่งเสริมสุขภาพดีขึ้นคุณภาพชีวิตโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ระดับดีและระดับไม่ตีเมื่อพิจารณารายมิติ ผู้สูงอายุมีคุณภาพชีวิตด้านจิตใจดีที่ สุด รองลงมาคือด้านสิ่งแวดล้อม ด้านสุขภาพกายและ

ด้านสัมพันธภาพทางสังคมตามลำดับการพัฒนาศักยภาพชุมชนและผู้สูงอายุให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีควรสร้างกระบวนการมีส่วนร่วมของกิจกรรม เพิ่มกิจกรรมส่งเสริมสุขภาพให้ผู้สูงอายุเข้าถึงได้

2) ระดับคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุจากการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุในองค์กรปกครองท้องถิ่นในเขตอำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ ตัวแปรต้นสามารถพยากรณ์คุณภาพชีวิตผู้สูงอายุจากการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุในองค์กรปกครองท้องถิ่น รูปแบบเทศบาลในเขตอำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.00 ($F = 8.742$, $Sig. = .000$) คุณภาพชีวิตผู้สูงอายุนั้นล้วนเกิดจากหลายปัจจัยรวมถึงการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุในองค์กรปกครองท้องถิ่นในเขตอำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ ที่ผู้เกี่ยวข้องได้มีส่วนร่วมในการบริหาร ซึ่งสอดคล้องกับ ประยูร อิมิวัตร และคณะ (2562) ทำการศึกษาเรื่อง แนวทางการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุโดยใช้ศูนย์การเรียนรู้ชุมชนเป็นฐาน ผลการวิจัยพบว่า ผลการสำรวจระดับคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุในตำบลหัวงมี 3 ระดับ คือ 1) ระดับคุณภาพชีวิตที่ดี เปรียบเสมือนกับผู้สูงอายุที่ติดสังคม 2) ระดับคุณภาพชีวิตปานกลาง เปรียบเสมือนกับผู้สูงอายุที่ติดบ้าน 3) ระดับคุณภาพชีวิตที่ไม่ดี เปรียบเสมือนกับผู้สูงอายุที่ติดเตียง ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ มี 3 ปัจจัย คือ 1) เรื่องที่ผู้สูงอายุจำเป็นต้องรู้ 2) เรื่องที่ผู้สูงอายุควรรู้หรือน่าจะรู้ 3) เรื่องที่ควรเพิ่มเติมให้กับผู้สูงอายุได้รับรู้ และผลการสังเคราะห์แนวทางการพัฒนาคุณภาพชีวิต ผู้สูงอายุโดยใช้ศูนย์การเรียนรู้ชุมชนเป็นฐาน มี 5 แนวทางปฏิบัติ คือ 1) กิจกรรมรื้อฟื้นความทรงจำวัยแก่ผู้สูงวัยในชุมชน 2) กิจกรรมกองทุนหนึ่งวันหนึ่งบาทเพื่อเติมโอกาสแก่ผู้ยากไร้ในชุมชน 3) กิจกรรมหมอน้อยคอยอาสา 4) โรงเรียนผู้สูงอายุสาขาระดับหมู่บ้าน 5) โรงเรียนผู้สูงอายุระดับตำบล และสร้างระบบการดูแลการส่งเสริมคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุเป็นภารกิจใหม่ต่อไปในอนาคต

3) ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุในองค์กรปกครองท้องถิ่นในเขตอำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ ในแต่ละด้านนั้นล้วนมีความคล้ายคลึงกันมุ่งไปที่ประเด็นงบประมาณการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุยังไม่เพียงพอต่อการบริหารจัดการ และข้อเสนอแนะจากการสัมภาษณ์ผู้สูงอายุนั้นมุ่งไปที่ประเด็นเบี้ยยังชีพไม่เพียงพอต่อครองชีพในปัจจุบันและการบริการการตรวจสุขภาพ การบริการด้านสุขภาพแก่ผู้สูงอายุอย่างต่อเนื่อง รวมถึงการจัดหาอาชีพให้กับผู้สูงอายุ ทั้งนี้สอดคล้องกับผลงานของวุฒิอินทร์ นิमित (2564) ทำการศึกษาเรื่อง การเข้าถึงสิทธิและสวัสดิการสังคมของผู้สูงวัยกลุ่มชาติพันธุ์ในภาคเหนือตอนบน ผลการวิจัยพบว่าผู้สูงอายุกลุ่มชาติพันธุ์ในเขตภาคเหนือตอนบนมีความต้องการมากที่สุด ดังนั้นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรเร่งดำเนินการสำรวจและออกบัตรแก่ผู้สูงอายุเพื่อใช้สิทธิในการรักษาพยาบาลนอกจากนี้ควรเน้นบริการสุขภาพที่สามารถเข้าถึงผู้สูงอายุมากที่สุด โดยเฉพาะในด้านการส่งเสริมฟื้นฟูสมรรถภาพผู้สูงอายุในชุมชน 6) การจัดสวัสดิการด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินในการจัดส่งเสริมให้หน่วยงานภาคเอกชนจัดการด้านการรักษาความสงบและปลอดภัยให้แก่ผู้สูงอายุในอาคารสถานที่สาธารณะยานพาหนะและการจัดสิ่งอำนวยความสะดวกในสถานที่สาธารณะแก่ผู้สูงอายุ 7) รัฐควรส่งเสริมให้มีการจัดตั้งชมรมผู้สูงอายุและเครือข่ายเพื่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารกิจกรรมต่างๆ โดยจะเป็นการเปิดโอกาสให้ผู้สูงอายุได้มีการรวมกลุ่มร่วมคิดกิจกรรมที่อาจจะออกมาในรูปแบบกิจกรรมทางศาสนา การทัศนจรหรือการอาชีพที่เหมาะสมกับวัย เป็นต้น 8) ส่งเสริมมาตรการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนโดยเฉพาะการส่งเสริมเศรษฐกิจแบบพอเพียงเพื่อให้เกิดการสร้างงานในชนบทเป็นการแก้ไขปัญหาความยากจนและด้อย

โอกาสและยังเป็นการสนับสนุนให้ผู้สูงอายุและครอบครัวได้อยู่ร่วมกันป้องกันปัญหาการทอดทิ้งผู้สูงอายุ 9) ควรมีการทบทวนวิธีการจ่ายเบี้ยยังชีพโดยให้ชุมชนและผู้สูงอายุมีส่วนร่วมในการพิจารณาเพื่อให้เกิดความเป็นธรรม

ข้อเสนอแนะ

1) ข้อเสนอแนะเพื่อการนำผลการศึกษาไปใช้

1. ควรกำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นซึ่งเป็นหน่วยงานที่ใกล้ชิดประชาชนมากที่สุดเป็นหน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่รับผิดชอบในการบริหารจัดการด้านการดูแลและให้ความช่วยเหลือที่จำเป็นแก่ผู้สูงอายุเพื่อประชาชนซึ่งเป็นผู้สูงอายุสามารถเข้าถึงสวัสดิการดังกล่าวได้โดยง่ายทั้งนี้ จะต้องกำหนดอย่างชัดเจนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้รับงบประมาณที่เหมาะสมและเพียงพอตามอำนาจหน้าที่ในการจัดการในเรื่องดังกล่าวด้วย

2. ควรกำหนดให้มีระบบการประเมินและตรวจสอบการดำเนินการที่เกี่ยวกับการจัดสวัสดิการ สำหรับผู้สูงอายุเช่นเดียวกับในประเทศที่พัฒนาแล้วด้วยอันจะทำให้ระบบการจัดสวัสดิการสำหรับผู้สูงอายุประสบผลตามเป้าหมายที่กำหนดไว้และจะทำให้มีการเสนอแนะเพื่อปรับปรุงนโยบาย และมาตรการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องให้ดียิ่งขึ้น

อย่างเป็นประจำและสม่ำเสมอด้วย

2) ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

2.1) จากการดำเนินงานวิจัยเชิงคุณภาพโดยใช้การสัมภาษณ์โดยใช้คำถามแบบกึ่งโครงสร้าง (Semi-structured interview) ยังขาดข้อมูลจากหลายๆท่าน หลายๆ ตำแหน่ง ทั้งนี้อาจเกิดจากระยะเวลาที่กระชั้นชิดแต่ถ้าหากมีเวลามากกว่านี้อาจได้ข้อมูลที่มากขึ้นกว่านี้ โดยอาจจะแยกเป็นฝ่ายบริหารสายงานผู้บริหารงานสายปฏิบัติงาน เพื่อให้ได้ข้อมูลในหลายๆ มุมมอง หลายๆ ด้าน เนื่องจากตำแหน่งที่แตกต่างกันย่อมมีความคิดเห็นและมุมมองในแต่ละเรื่องที่แตกต่างกันออกไป

2.2) ผู้ที่สนใจควรศึกษาความคิดเห็นและความพึงพอใจของผู้สูงอายุที่ได้รับสวัสดิการผู้สูงอายุ และผู้ที่ไม่ได้รับสวัสดิการผู้สูงอายุจะสะท้อนความคิดเห็นเกี่ยวกับการสวัสดิการผู้สูงอายุเป็นอย่างดี

2.3) ผู้ที่สนใจทำการวิจัยครั้งต่อไป ควรจะเตรียมการดำเนินการวิจัยเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพมากขึ้นโดยสามารถทำงานวิจัยในระดับที่ใหญ่ขึ้น เช่น วิจัยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกประเภทในระดับอำเภอ ระดับจังหวัด หรือระหว่างจังหวัดที่เป็นพื้นที่ใกล้เคียง เพื่อให้ทราบถึงการสวัสดิการผู้สูงอายุในสังกัดอื่น ๆ หรือในพื้นที่ต่างๆ เพื่อเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนางานการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุทุกพื้นที่ในประเทศไทยต่อไป

เอกสารอ้างอิง

ภาษาไทย

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. (2561). **คู่มือการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น (แผนยุทธศาสตร์การพัฒน**
แผนพัฒนาสามปีและแผนดำเนินงาน). กรุงเทพฯ: กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น.

ดุสิตา พุทธิไสย. (2563). เรื่องเล่าจากปก. e-Magazine MOL. 18 (27), 5-7.

- ประยูร อิมิวัตร์ และคณะ. (2562). แนวทางการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุโดยใช้ศูนย์การเรียนรู้ชุมชนเป็นฐาน. วารสารสันติศึกษาปริทรรศน์ มจร. 7 (2). 364-378.
- พัชรารณณ์ พัฒน. (2561). คุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุในศูนย์การเรียนรู้การดูแลผู้สูงอายุ เขตสุขภาพที่ 4. พุทธชินราชเวชสาร. 36 (1). 21-33.
- วุฒินันท์ นิमित. (2564). การเข้าถึงสิทธิและสวัสดิการสังคมของผู้สูงวัยกลุ่มชาติพันธุ์ในภาคเหนือตอนบน. มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่. คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์.
- สำนักทะเบียนเทศบาลตำบลคูเมือง. (2565). ข้อมูลทั่วไป. สืบค้นเมื่อ 20 ตุลาคม 2566.
จากเว็บไซต์ <https://www.khumueang.go.th/>
- สำนักทะเบียนตำบลหินเหล็กไฟ. (2565). ข้อมูลทั่วไป. สืบค้นเมื่อ 20 ตุลาคม 2566.
จากเว็บไซต์ <http://www.hinlekfailocal.go.th/portal/index.php>
- สุदारัตน์ สดสมบุญ. (2557). สวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุในประเทศไทย. JOURNAL OF SOUTHERN TECHNOLOGY, 7(1), 73–82.
- องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอคูเมือง. (2564). ข้อมูลทั่วไป. สืบค้นเมื่อ 20 ตุลาคม 2566.
จากเว็บไซต์ <https://www.buriramlocal.go.th>

Translated References

- Department of Local Administration Promotion. (2018). **Manual for preparing local development plans. (Strategic development plan, three-year development plan and operational plan)**. Bangkok: Department of Local Administration. (in Thai)
- Puttisai. D. (2020). **Stories from the cover**. e-Magazine MOL. 18 (27), 5-7.
- Imiwat. P. et al. (2019). **Guidelines for improving the quality of life of the elderly using community learning centers as a base**. Peace Studies Review Journal, MCU 7 (2). 364-378.
- Pattana. P. (2018). **Quality of life of the elderly in the Elderly Care Learning Center, Health Zone 4**. Buddhachinnarat Vejsan. 36 (1). 21-33.
- Khu Mueang Subdistrict Municipality Permanent Secretary's Office. (2022). **General information**. Retrieved 20 August 2023. From the website <https://www.khumueang.go.th/manag.php>
- Office of the Permanent Secretary of Hin Lek Fai Subdistrict Municipality. (2022). **General information**. Retrieved 20 August 2023. From the website <http://www.hinlekfailocal.go.th/portal/index.php>
- Sudsomboon, S. (2014). **Social welfare of the elderly in Thailand**. Southern Technology Journal, Year 7, Issue 1, January-June 2014. 73-82. (in Thai)

Local government organizations in Khu Mueang District. (2021). **General information**. Retrieved 20 October 2023. From the website <https://www.buriramlocal.go.th>